

Handläggare: Helena Andersson
Telefon: 08-508 09 051

Till
Norrmalms stadsdelsnämnd

Förslag till organisatorisk placering av heminstruktörer – remiss från kommunstyrelsen

Förvaltningens förslag till beslut

Remissen besvaras med stadsdelsförvaltningens tjänsteutlåtande.

Christina Rapp Lundahl
stadsdelsdirektör

Annette Luengo
avdelningschef

Sammanfattning

I budget 2012 fick kommunstyrelsen i uppdrag att utreda den organisatoriska placeringen av heminstruktörer. Centralisering till en nämnd eller regionalisering ska prövas. Arbetet med att utreda detta ska vara avslutat senast halvårsskiftet 2012 och inarbetat i budget 2013.

Stadsdelsförvaltningen ställer sig positiv till att förslaget tydliggör uppdraget för heminstruktörerna. Förvaltningen ställer sig emellertid tveksam till förslaget om en regional organisation.

Förvaltningens förslag är att överväga en centralisering av heminstruktörerna. Det ger en tydligare organisation och skapar gynnsammare förutsättningar för ledning, styrning, uppföljning och likställighet över hela staden.

Bakgrund

I budget 2011 fick stadsdelsnämnderna i uppdrag att hitta nya samarbetsformer för att bilda kompetenscentrum. Syftet var att inom områden med få medarbetare och med hög grad av specialisering skulle kompetenscentrum medföra ökade kunskaper och möjlighet till metod- och kvalitetsutveckling. Ett antal områden definierades som lämpliga och ett av dessa var heminstruktörer. Ett annat argument för att se över organisationen var att samsynen i dessa frågor ska öka. En person ska få samma insats från heminstruktörerna oavsett vilken stadsdel personen bor i.

I budget 2012 fick kommunstyrelsen i uppdrag att utreda den organisatoriska placeringen av heminstruktörer. Centralisering till en nämnd eller regionalisering ska prövas. Arbetet med att utreda detta ska vara avslutat senast halvårsskiftet 2012 och inarbetat i budget 2013.

Riktlinjer för heminstruktörer

En heminstruktör har till uppgift att ge hjälp till självhjälp och stödja förmågan hos personer med syn- och/eller hörselskador att klara eget boende och i övrigt leva ett så normalt liv som möjligt.

Arbetsuppgifter för heminstruktörer i dag

- Utbilda personal i skötsel av hörapparater, bemötande samt hur man underlättar kontakten med syn- och hörselskadade.
- Lära ut och träna användande av syn- och hörselhjälpmedel.
- Informera om olika hjälpmedel som finns för egenköp eller för förskrivning till personer med syn- och hörselskador.
- Träna orientering i hemmet och i närmiljö.
- Träna och stödja till ett mer aktivt liv i hemmet och den dagliga livsföringen.
- Vara behjälplig vid fel på hjälpmedel.
- Informera anhöriga om hur man underlättar kontakten med syn- och hörselskadade.
- Vara behjälplig vid kontakter med läkare, hörselklinik och syncentral.

Ärendet

Tre alternativ har övervägts för placering av heminstruktörer; lokal placering, regional placering och central placering.

Stadsledningskontorets synpunkter och förslag

Stadsledningskontoret föreslår att funktionen för heminstruktörer organiseras i tre regioner. Argument för detta är följande:

- Det ger möjligheter till en ökad specialisering bland heminstruktörer.
- Förslaget ger en bra kompromiss mellan att en viss lokalkännedom finns kvar men möjligheter till ett kollegialt samarbete och utbyte ändå sker.
- Den höga graden av ensamarbete försvinner.
- Med ett tätare samarbete mellan heminstruktörerna bör en ökad samsyn inom staden vara möjlig. Det är dock viktigt att de tre regionerna har ett gemensamt nätverk för att samsynen ska vara heltäckande.
- Det är lättare för en grupp av anställda att vara en fungerande part mot landstinget.

I dag riktar sig heminstruktörerna i sex av stadsdelsnämnderna endast till personer över 65 år, i övriga gäller 20 år som åldersgräns. För att samma rättigheter till insatser ska gälla oavsett vilken stadsdelsnämnd man bor i föreslås att åldersgränsen 20 år gäller i hela staden.

Heminstruktörerna ska enligt förslaget inom varje region arbeta både med personer med hörsel- och/eller synnedsettningar vilket inte är en självklarhet i dag. De ska också dokumentera besöken och dokumentationen ska vara enhetlig över staden.

Heminstruktörerna ska prioritera personer i eget boende. Arbetsuppgifterna inom särskilda boendeformer ska huvudsakligen vara av utbildnings- och informationskaraktär till personal.

Argumentet för att en lokal placering, motsvarande den som finns i dag, inte föreslås är främst att det skulle vara svårare att få den likställighet i staden som är önskvärd. En central placering har i förslaget valts bort då heminstruktörerna arbetar hos brukare över hela staden och detta alternativ skulle innebära att en orimligt stor del av arbetstiden skulle gå åt till resor.

Organisation

Heminstruktörerna föreslås att regionaliseras i tre regioner.

- Västra staden – Stadsdelsnämnderna Rinkeby-Kista, Spånga-Tensta, Hässelby-Vällingby och Bromma.

- Innerstaden – Stadsdelsnämnderna Kungsholmen, Norrmalm, Östermalm och Södermalm.
- Södra staden – Stadsdelsnämnderna Enskede-Årsta-Vantör, Skarpnäck, Farsta, Älvsjö, Hägersten-Liljeholmen och Skärholmen.

I dag finns, omräknat till heltidstjänster, elva tjänster som arbetar med heminstruktörsuppgifter. Tre tjänster beräknas åtgå till västra staden och fyra tjänster vardera till innerstaden och södra staden.

Förslaget innebär att heminstruktörerna anställs av en stadsdelsnämnd i varje region och som har personalansvar för dessa personer. Regionerna får själva besluta vilken stadsdel som ska ha ansvar för heminstruktörerna. Lämplig organisation och närhet till bra kommunikationer till hela regionen är variabler som ska vägas in då beslut om lämplig nämnd ska tas. Varje stadsdelsnämnd ska upplåta rum till heminstruktören för möten med brukare.

Ekonomi

Den totala kostnaden för heminstruktörerna uppgår till drygt 5 mnkr. De tre stadsdelsnämnder som får ansvar för heminstruktörerna debiterar övriga nämnder. Andelen som varje nämnd ska betala bör det första året utgå från den andel äldreomsorg som respektive nämnd har av regionen totalt. Kommande år får regionerna komma överens om debiteringsgrund, eventuellt utifrån antal ärenden.

Personal

Bemanning av de elva tjänsterna kommer att ske genom internrekrytering av de befintliga heminstruktörerna. Extern rekrytering sker endast om antalet sökande understiger antalet utannonserade tjänster. Varje region ska utse en kontaktperson för att arbeta med tillsättandet av tjänster och de kommer också att ansvara för rekryteringen.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts av äldreomsorgsavdelningen. Stadsdelsnämndens pensionärsråd har informerats om ärendet vid sitt sammanträde den 14 juni 2012.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Heminstruktören på Norrmalm riktar sitt arbete mot såväl äldre i ordinärt boende som i servicehus. Målgruppen är i första hand personer över 65 år. Insatserna är avgiftsfria för den enskilde.

Heminstruktören anordnar även öppna informationstillfällen för brukare och vårdpersonal. Heminstruktören har arbetsrum i träfflokalen Ljuspunkten men arbetet sker huvudsakligen i den enskildes bostad. På Norrmalm finns inte behov av en heminstruktör på heltid och därför ingår det arbetsuppgifter i den öppna verksamheten Vasaträffen och dagverksamheten Mimer 2-3 dagar i veckan.

Stadsdelsförvaltningen ställer sig positiv till att förslaget tydliggör uppdraget för heminstruktörerna. Det gäller t.ex. att det i arbetsuppgifterna ingår att vara instruktör vid både syn- och hörselnedsättning och att personer i det egna boendet ska prioriteras samt att besöken ska dokumenteras enhetligt över hela staden. Det gäller även att arbetsuppgifterna inom särskilda boendeformer i huvudsak ska vara av utbildnings- och informationskaraktär till personal.

Stadsdelsförvaltningen ställer sig också positiv till förslaget om att åldersgränsen för hjälpinsatserna ska vara från 20 år över hela staden.

Tydlighet i uppdraget för heminstruktörerna är viktigt vid den fortsatta planeringen av organisationstillhörighet. Förvaltningen ställer sig emellertid tveksam till förslaget om en regional organisation. Regionindelning riskerar att skapa en ny mellannivå i stadens lednings- och styrsystem.

Förvaltningens förslag är att överväga en centralisering av heminstruktörerna. Det ger en tydligare organisation och skapar gynnsammare förutsättningar för ledning, styrning, uppföljning och likställighet över hela staden. Det är också en serviceinsats som med fördel kan läggas centralt. En central organisation ger en ännu mer verkningsfull specialisering bland heminstruktörerna och skapar också stora möjligheter för samarbete och samsyn.

Det huvudsakliga arbetet ska bedrivas i brukarens hem och varje stadsdelsnämnd ska dessutom upplåta rum för möten med brukarna. För att behålla lokal kännedom och minska resandet över staden för heminstruktörerna är det fullt möjligt att arbetsuppgifterna delas in regionvis även i en centralt placerad organisation. Det skulle också innebära att resvägarna för heminstruktörerna går att effektivisera.

Alternativ till central placering är att heminstruktörerna ligger kvar i stadsdelsnämndens ansvarsområde. Med en lokal placering kvarstår närheten till brukarna. Om stadsdelen inte har behov av en heltidstjänst som heminstruktör finns möjlighet till tjänsteköp från närliggande stadsdel eller att tjänsten kombineras med andra arbetsuppgifter exempelvis förebyggande och öppna insatser.

Bilaga

Stadsledningskontorets förslag till organisatorisk placering av heminstruktörer.